

S. Sayısı : 223

Bazı Devlet alacaklarının tahsil sureti hakkında kanun lâihası ve Adliye, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (I/34)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/378

20 - I - 1939

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Husûsî kanunlarında tahsil sureti gösterilmemiş olan vergi, resim ve misil zamlarile Devlet, vilâyet ve belediyelere aid hukuku amme veya tazminat kabilinden olan para cezalarının sureti tahsili hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 18 - I - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Esbabı mucibe lâihası

1 — Tahsili emval kanununa müzeyyel 12 kânunusani 1331 tarihli kanunda, esasî kanuna müstenid olub suveri tahsiliyesi bir kanunu mahsus ile muayyen olmayan tekâlif ve rûsumu emiriyenin ademi tediyesi halinde medyunlar hakkında 5 ağustos 1325 tarihli tahsili emval kanunu ahkâmının tatbik edileceği gösterilmiştir.

Bu sarahate göre, kanunun hükmü husûsî kanunlarında tahsil şekli gösterilmeyen Devlet varidatından tahsili emval kanunu mucibince tahsil edilebilecek olan tekâlif ve rûsumu inhisar etmekte ve bunun haricinde kalan ve fakat yine Devlet varidatını teşkil eden hukuku amme veya tazminat kabilinsen olan para cezalarından kanunlarında tahsil şekli gösterilmeyenlerin bu kanun mucibince takib ve tahsili mümkün olamamaktadır.

İlâma müstenid amme para cezalarının tahsili emval kanununa tevfikân tahsili esasî, ceza kanununun muaddel 19 neu maddesile kabul edilmiş bulunmaktadır.

Vilâyetler idaresi kanununun 68 nci maddesi mucibince idare heyetleri tarafından hükmolunan cezalarla soy adı kanununa, millet mekteblerine, sıtma mücadellersine aid mevzuatta yazılı cezalar gibi idarî mercilerce karar altına alınan ve yine amme para cezası mahiyetinde olan cezaların tahsiline dair hüküm bulunmaması, bazı salâhiyet ihtilâflarına ve tereddüdlere mahal vermekte idi.

Bu sebebden, ceza kanununun 19 neu maddesi hükmünün aynı mahiyetteki bu cezalara da teşmili için açık bir hüküm vazına ihtiyaç hissedilmiştir.

Lâihanın birinci maddesinde tazminat kabilinden olan para cezalarının da zikri, kanunlarımızda yazılı olan para cezalarının mahiyetlerinin muhtelif telâkkive içtihadlara yer vermesinden ileri gelmektedir.

Bu gün hukuku ammeye müteallik addedilen bir para cezası, yarın mahkemelerin içtihadı üzerine tazminat kabilinden olan cezalar idadına girmekte veya bu vaziyetin aksi vuku bulmaktadır. Bu sebebden para cezaları hakkında umumî bir tahsil şekli ihtiyarı zarurî görülmüştür.

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Esas No. 1/34
Karar No. 66

4 - VII - 1939

Yüksek Reisliğe

Hususî kanunlarında tahsil sureti gösterilmemiş olan vergi; resim ve misil zamlarile Devlet vilâyet ve belediyelere aid hukuku amme veya tazminat kabilinden olan para cezalarının sureti tahsili hakkında 20 - I - 1939 tarih ve 6/378 sayılı Başvekâlet tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte evvel emirde encümenimizin mütaleası alınmak üzere Maliye encümeninin kararı ile encümenimize tevdi buyurulmuş olmakla Maliye vekâleti müsteşar muavini hazır olduğu halde tedkik ve mütalea olundu:

Hususî kanunlarında tahsil sureti gösterilmemiş olan vergi, resim ve misil zamlarile Devlet, vilâyet ve belediyelere aid hukuku amme veya tazminat kabilinden olan para cezalarının sureti tahsilinin muayyen esaslara raptını mutatamının olması itibarile kanun lâyihası heyeti umumiyesile şayanı kabul görülmüştür.

Ancak tazminat kabilinden olan para cezalarının amme para cezaları gibi hapse tahvil suretile infazları cihetine gidilmesi hukuk esaslarile kabili telif bulunmadığından bunların ancak Devlet alacağı gibi tahsili emval kanunu hükümlerine tevfikan tahsilleri ve hususî kanunlarda yazılı amme para cezalarının ise Türk

ceza kanununun hükümleri dairesinde tahsil ve infaz edilmesi muvafık görülmüş ve birinci madde o şekilde düzeltilmiştir.

İkinci maddede yazılı harçlardan mahkeme harçları için mahkeme ilâmı mevcud olmasına ve noter harçları hakkında ise noter kanununda sarahat bulunmasına binaen bu iki harç maddeden çıkarılmış ve diğerleri hakkında tahsili emval kanununa tevfikan tahsilleri cihetine gitmeden evvel alâkahlara damga kanununda yazılı itiraz salâhiyetinin tanınması muvafık olacağı mütalea kılınmıştır.

Diğer maddelerdeki hükümler muvafık görülmüştür.

Maliye encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Çorum	Kocaeli	Rize
M. Çağıl	S. Yargı	F. Sirmen
Balıkesir	Bingöl	Kayseri
O. N. Burcu	F. Fikri	S. H. Ürgüblü
Kayseri	Konya	Rize
R. Özsoy	G. Gültekin	Sani K.
Trabzon	Zonguldak	
F. A. Barutçu	S. Devrin	

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/34
Karar No. 12

23 - XII - 1939

Yüksek Reisliğe

Hususî kanunlarında tahsil sureti gösterilmemiş olan vergi, resim ve misil zamlarile Devlet, vilâyet ve belediyelere aid hukuku amme veya tazminat kabilinden olan para cezalarının tahsil sureti hakkında Maliye vekilligince tanzim edilip 20 - I - 1939 tarihli ve 6/378 sayılı Başvekâlet tezkeresile Yüksek Meclise arzedilen kanun lâ-

yihası encümenimizde ilk tedkikinde heyeti umumiyesile müzakereye şayan bulunmuş ve ancak ihtiva ettiği hükümlerin cezaya aid hukuk esasları ve umumî ahkâm ile alâkası bakımından evvel emirde Adliye encümeninin mütaleasının sorulması kararlaştırılmış idi.

Bu defa Adliye encümeni mazbatasile birlikte

kanun lâyihası yeniden ve Maliye vekâleti adına Tahsilât müdürü, Dahiliye vekâleti Mahalli idareler umum müdürü ve Adliye vekâleti ceza işleri müdürü hazır buldukları halde tedkik olundu.

Birinci maddenin müzakeresinde tazminat kabilinden ve âmmeye para cezalarının tefriki yüzünden tatbikatta uğranacak müşkülâtı ileri süren Maliye vekâleti mümessili Hükûmetin teklifi için ısrarda bulunmuş ise de Adliye encümeni tarafından yapılan tadilin hukuk esaslarına ve damga kanununun cezalara aid faslında yapılan son tadilat ile kabul edilmiş bulunan esasa daha uygun olduğu görülmüştür. Binaenaleyh encümenin teklifi kabul olunmuştur.

İkinci madde dahi Adliye encümeni tadili veçhile aynen kabul edilmiş,

Usul bakımından cezaların makale şamil

olamayacağı nazara alınarak, muvakkat maddeye şu fıkrının ilâvesi kararlaştırılmıştır;

«Şu kadar ki bu hükümlere aid tatbikatta borçlular hapsen tazyik olunamaz».

Halavesi uyarınca Bütçe encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Mal. E. Rejisi	M. M.	Kâtib
İstanbul	Riçe	Malatya
A. Bayındır	K. Kamû	Gaziantep
Afyon K.	Diyarbakır	A. Aksu
Haydar Çerçel	Zülfü Tığrel	Kayseri
İzmir	İzmir	Ö. Taşçıoğlu
K. Dursun	M. R. Mimaroglu	Kırşehir
Kırklareli	Kırşehir	M. Seyfeli
H. Kuleli	İ. Özkan	Zongulak
Manisa	Toka	Y. Ziya Özenci
F. Kurdoğlu	Cemal Kovalı	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 116

Esas No. 1/34

15 - VII - 1940

Yüksek Reisliğe

Hususi kanunlarında tahsil sureti gösterilmemiş olan vergi, resim ve misil zamları ile Devlet, vilâyet ve belediyelere aid hukuku amme veya tazminat kabilinden olan para cezalarının tahsil sureti hakkında Maliye vekilligince hazırlanmış Başvekâletin 20 - I - 1939 tarih ve 6/378 sayılı tezkeresine Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Adliye ve Maliye encümenleri mazbataları ile birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Maliye vekâleti namına Bütçe ve Mali kontrol umum müdürü ile Tahsilât müdürü hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu.

Gerek Hükûmetin mucib sebeplerinde ve gerek Adliye ve Maliye encümenleri mazbatalarında tafsilen izah edildiği veçhile hususi kanunlarında tahsil sureti gösterilmemiş olan vergi, resim ve misil zamları ile Devlet, vilâyet ve belediyeye aid tazminat kabilinden olan para cezalarının tahsilinin bir esasa bağlanması lüzumu Encümenimizce de musib ve bu maksadla tanzim edilmiş olan lâyiha esas itibarile kabule şayan görülmüştür.

Lâyihanın birinci, ikinci maddesi Adliye encümeninin muvakkat madde Maliye encümeninin üç ve dördüncü maddeler de Hükûmetin teklifi veçhile kabul edilmiş ve kanunun bütün vekâletleri ilgilendirmesi itibarile kanunun beşinci maddesi tatbikına İera Vekillerinin memur edilmesi şeklinde değiştirilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Bütçe En. Rs.	Rs. V.	M. M.
Kırklareli	Kastamonu	Kocaali
B. Denker	T. Coşkan	Salâh Yargı
Kâ.		
İstanbul	Bursa	Elâzığ
F. Öymen	A. N. Ayas	M. F. Altay
Giresun	Gümüşane	İsparta
M. Akkaya	D. Sakarya	R. Ünlü
Kayseri	Kayseri	Muğla
S. H. Ürgüblü	S. Serim	H. Kitabçı
Muş	Seyhan	Sivas
Ş. Ataman	N. Eldeniz	R. Çimer

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bazı Devlet alacaklarının tahsil sureti hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hususî kanunlarında tahsil sureti gösterilmemiş olan vergi, resim ve misil zamlarile Devlet, vilâyet ve belediyeye aid hukuku amme veya tazminat kabilinden olan para cezalarının tahsilinde alâkalı idarece tahsili emval kanunu hükümleri tatbik olunur.

Tahsil edilemeyen para cezaları alâkalı idarenin en büyük memurunun talebi üzerine ceza kanununun muaddel 19 ncu maddesine tevfikân Cümhuriyet Müddeiumumiliklerince hapse tahvil ve infaz olunur.

MADDE 2 — Tapu, mahkeme, pasaport, kaçıllarya ve ikamet tezkereleri ve noter harçları ile Devlet namına alınan diğcr harçlardan her hangi birinin yanlış tarife tatbiki veya maddî hata vukua getirilmesi yüzünden kanunun tayin ettiği miktardan eksik tahsil olunduğu veya hiç tahsil olunmadığı muamelenin tekemmül ettiği malî yılı takib eden malî yıldan itibaren üç yıl içinde anlaşıldığı takdirde eksik alınan veya hiç alınmamış olan harç bir ihbarname ile alâkadarlardan istenilir.

Bir ay zarfında istenilen harç rızaen ödenmediği takdirde tahsili emval kanunu hükümlerine göre tahsil olunur. İhbarnamenin tebliği tarihinden itibaren beş sene içinde tahsil edilemeyenler müruru zamana uğrar.

Bu harçları tahakkuk ettirmekle mükellef olan ve varidat tahakkuk memuru sıfatını haiz bulunan memurların hatalarından mütevellid zararı tazmin ile mükellef tutulmaları hakkındaki Muhasebei umumiye kanununun 13 ncu maddesi hükmü mahfuzdur.

MADDE 3 — Tahsili emval kanununa ek olan 12 kânunusani 1331 tarihli kanun hükmü kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihinde henüz tahsil edilmemiş olan birinci ve ikinci maddelerde yazılı alacaklar dahi bu kanun dairesinde takib ve tahsil olunur.

ADLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Bazı Devlet alacaklarının tahsil sureti hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hususî kanunlarında tahsil sureti gösterilmemiş olan vergi, resim ve misil zamlarile Devlet, vilâyet ve belediyeye aid tazminat kabilinden olan para cezalarının tahsilinde alâkalı idarece tahsili emval kanunu hükümleri tatbik olunur.

Hususî kanunlarında tahsil sureti gösterilmemiş olan amme para cezaları Türk ceza kanununun 19 ncu maddesinde yazılı usul dairesinde tahsil olunur.

MADDE 2 — Tapu, pasaport, kaçıllarya ve ikamet tezkerelerile Devlet namına alınan diğcr harçlardan her hangi birinin yanlış tarife tatbiki veya maddî hata vukua getirilmesi yüzünden kanunun tayin ettiği miktardan eksik tahsil olunduğu veya hiç tahsil olunmadığı, muamelenin tekemmül ettiği malî yılı takib eden malî yıldan itibaren üç yıl içinde anlaşıldığı takdirde eksik alınan veya hiç alınmamış olan harç bir ihbarname ile alâkadarlardan istenilir.

Alâkalıların bu ihbarname üzerine damga kanunundaki usul ve şerait dairesinde itiraz hakları vardır. İtirazları reddolunan veya itiraz müddetini geçirenlerden istenilen harç rızaen ödemedikleri takdirde tahsili emval kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.

İhbarnamenin tebliği tarihinden itibaren beş sene içinde tahsil edilemeyenler müruru zamana uğrar.

Bu harçları tahakkuk ettirmekle mükellef olan ve varidat tahakkuk memuru sıfatını haiz bulunan memurların hatalarından mütevellid zararı tazmin ile mükellef tutulmaları hakkındaki muhasebei umumiye kanununun 13 ncu maddesi hükmü mahfuzdur.

MADDE 3 — Hükümet teklifinin üçüncü maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE — Hükümet teklifinin muvakkat maddesi aynen

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Bazı Devlet alacaklarının tahsil sureti hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Adliye encümeninin birinci maddesi aynen.

MADDE 2 — Adliye encümeninin ikinci madesi aynen.

MADDE 3 — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neğri tarihinde hentüz tahsil edilmemiş olan birinci ve ikinci maddelerde yazılı alacaklar dahi bu kanun dairesinde takib ve tahsil olunur.

BÜTÇE NCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Bazı Devlet alacaklarının tahsil sureti hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Adliye encümeninin birinci maddesi aynen.

MADDE 2 — Adliye encümeninin ikinci madesi aynen.

MADDE 3 — Hükümetin üçüncü maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE — Maliye encümeninin muvakkat maddesi aynen.

Ad: B.

Ad: B.

~~MADDE 4~~ — Bu kanunun meşri tasarruflarından muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun icrasına Adliye ve Maliye vekilleri memurdur.

18 - I - 1939

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>T. F. Silay</i>	<i>N. Tınaz</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Ş. Saraoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>H. Çakır</i>
S. I. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>Rana Tarhan</i>	

~~MADDE 4~~ — Hükümet teklifinin üçüncü maddesi aynen

MADDE 5 — Hükümet teklifinin beşinci maddesi aynen

Mal. E.

Şu kadar ki, bu hükümlere aid tatbikatta borçular hapsen tazyik olunamaz.

MADDE 4 — Hükümetin 4 nci maddesi aynen.

MADDE 5 — Hükümetin 5 nci maddesi aynen.

B. E.

MADDE 4 — Hükümetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

